โรงเรียนสหกรณ์นิคมกสิกรรมทุ่งสง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
กระทรวงศึกษาธิการ

IS KIDS

Model

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

โดยบูรณาการกระบวนการ IS (Independent Study)

สู่การเรียนรู้ผ่านการเล่น

- **I** Initiate — ริเริ่ม ตั้งคำถาม
- **S** Study — ศึกษาค้นคว้า
- **P** Plan — วางแผน
- **C** Create — ลงมือปฏิบัติ
- **S** Share — นำเสนอ แบ่งปัน
- **R** Reflect — สะท้อนคิด พัฒนา

"เรียนรู้ด้วยความสุข คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น"
เติบโตอย่างมีคุณภาพ สู่อนาคตที่ยั่งยืน"

เด็กเป็นศูนย์กลาง | เรียนรู้ผ่านการเล่น | บูรณาการ IS | พัฒนาทักษะรอบด้าน | สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

IS KIDS Model: การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยบูรณาการกระบวนการ IS (Independent Study) สู่การเรียนรู้ผ่านการเล่น

หลักการและแนวคิด (Principles and Concepts) IS KIDS Model พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานแนวคิดสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 ที่มุ่งพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

IS KIDS Model พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 ซึ่งมุ่งพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และประสบการณ์ตรงตามธรรมชาติของวัย เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะสำคัญที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ IS KIDS Model ที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการสังเกต ตั้งคำถาม สำรวจ ค้นหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองภายใต้การเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based Learning) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based Learning) ที่เชื่อว่าเด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ และประสบการณ์ตรง

IS KIDS Model ยึดแนวคิดการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based Learning) ซึ่งเชื่อว่าเด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการได้รับประสบการณ์ตรง เนื่องจากการเล่นเป็นธรรมชาติของเด็กและเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน

การเรียนรู้ผ่านการเล่นเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ทดลอง ค้นพบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากสิ่งรอบตัว ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ IS KIDS Model ที่มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็น “นักสังเกต นักตั้งคำถาม นักสำรวจ นักสื่อสาร และนักสร้างสรรค์” ผ่านกิจกรรมการเล่น การสำรวจ การทดลอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการค้นพบและสร้างองค์ความรู้ของเด็กอย่างเหมาะสมตามพัฒนาการ

แนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการคิด การลงมือทำ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

IS KIDS Model ยึดแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ผ่านการคิด การลงมือปฏิบัติ การสำรวจ การทดลอง และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) คอยกระตุ้น ส่งเสริม และจัดประสบการณ์ที่ท้าทายให้เด็กได้เรียนรู้ตามศักยภาพและความสนใจของตนเอง

แนวคิด Active Learning เชื่อว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นเมื่อเด็กได้มีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบ แก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มากกว่าการรับความรู้จากการ

บอกเล่าหรือการสอนแบบทางเดียว ส่งผลให้เด็กเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวัน และพัฒนาทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ IS KIDS Model ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต ตั้งคำถาม สำรวจ ทดลอง ค้นหาคำตอบ และนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่นและประสบการณ์จริง โดยเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ในอนาคต

แนวคิด Independent Study (IS) ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการตั้งคำถาม การสืบค้น การคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ และการสื่อสาร

IS KIDS Model ยึดแนวคิดการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study : IS) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการตั้งคำถาม แสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูล คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ และสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ อันเป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิด Independent Study เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning) โดยเริ่มจากความสงสัยหรือคำถามที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริง นำไปสู่การค้นคว้า สำรวจ ทดลอง วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ที่ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำหรับระดับปฐมวัย IS KIDS Model ได้นำหลักการสำคัญของ Independent Study มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก โดยเปลี่ยนจาก “การศึกษาค้นคว้า” ในรูปแบบทางวิชาการ เป็น “การเรียนรู้ผ่านการเล่น การสำรวจ และการค้นพบ” ที่เหมาะสมตามวัย เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต ตั้งคำถาม สำรวจสิ่งรอบตัว ทดลอง ค้นหาคำตอบ และสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนสหกรณ์นิคมกสิกรรมทุ่งสงในการยกระดับสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมุ่งวางรากฐานทักษะการคิด การสืบค้น การสื่อสาร และการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเป็นพลเมืองโลกในอนาคต

แนวคิดการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA (Plan–Do–Check–Act) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

IS KIDS Model ยึดแนวคิดการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA (Plan–Do–Check–Act) ของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การดำเนินงานตามวงจร PDCA ใน IS KIDS Model ประกอบด้วย

P : Plan (การวางแผน)

ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันศึกษาบริบท วิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และกำหนดนโยบาย เป้าหมาย รวมทั้งวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 และเป้าหมายการยกระดับโรงเรียนสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

D : Do (การดำเนินงาน)

นำ IS KIDS Model ไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การสังเกต การสำรวจ การทดลอง และการค้นพบด้วยตนเอง พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรม การนิเทศ และกระบวนการ PLC อย่างต่อเนื่อง

C : Check (การตรวจสอบและประเมินผล)

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากพัฒนาการเด็ก คุณภาพการจัดประสบการณ์ของครู การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการวิเคราะห์และสะท้อนผลการพัฒนา

A : Act (การปรับปรุงและพัฒนา)

นำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งขยายผลสู่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยบูรณาการกระบวนการ IS สู่การเรียนรู้ผ่านการเล่น
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกที่พัฒนาทักษะการคิด การสังเกต การตั้งคำถาม การสืบค้น และการสื่อสารของเด็ก
3. เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน และมีสมรรถนะสำคัญตามศตวรรษที่ 21
4. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

IS KIDS Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก

I : Inspiration การสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นความสนใจของเด็ก

S : Searching การสังเกต สำรวจ ตั้งคำถาม และสืบค้นข้อมูล

K : Knowledge Construction การสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง

I : Interaction การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

D : Development การพัฒนาสมรรถนะและพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง

S : Sharing การนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำขับเคลื่อน ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ปกครองและชุมชนเป็นภาคีเครือข่ายสนับสนุนการเรียนรู้

วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานตามวงจร PDCA ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผน (Plan)

I : Inspiration (สร้างแรงบันดาลใจ)

1. ศึกษานโยบายและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 รวมทั้งแนวคิดการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based Learning) และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study : IS)
2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ของเด็ก ครู ผู้ปกครอง และสถานศึกษา
3. ประชุมคณะครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. พัฒนา IS KIDS Model ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน

S : Searching (สืบค้นและสำรวจ)

1. พัฒนาครูปฐมวัยผ่านการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และ PLC เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการกระบวนการ IS
2. ออกแบบหน่วยประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต ตั้งคำถาม สำรวจ และค้นหาคำตอบจากสิ่งรอบตัว
3. จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการค้นพบ
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

K : Knowledge Construction (สร้างองค์ความรู้)

1. ครูจัดกิจกรรม Active Learning ผ่านการเล่น การทดลอง การสำรวจ และการลงมือปฏิบัติจริง
2. เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยใช้กระบวนการสังเกต ตั้งคำถาม ทดลอง และสรุปสิ่งที่ค้นพบ
3. ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการสร้างองค์ความรู้

I : Interaction (สร้างปฏิสัมพันธ์)

1. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง
2. จัดกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมฐานการเรียนรู้ และกิจกรรมร่วมกับชุมชน
3. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

ระยะที่ 3 การติดตามและประเมินผล (Check)

D : Development (พัฒนาอย่างต่อเนื่อง)

1. นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดประสบการณ์ของครูอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้านตามสภาพจริง
3. ประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู
4. สะท้อนผลการดำเนินงานผ่าน PLC และนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

ระยะที่ 4 การพัฒนาและขยายผล (Act)

S : Sharing (แบ่งปันและขยายผล)

1. จัดนิทรรศการแสดงผลงานเด็กปฐมวัยและกิจกรรม Open House
2. เผยแพร่ผลงานผ่านเว็บไซต์ โรงเรียน สื่อสังคมออนไลน์ และเวทีวิชาการ

3. ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ครูและสถานศึกษาเครือข่าย
4. นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ IS KIDS Model อย่างต่อเนื่อง
5. บรรจุแนวทางการดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความยั่งยืน

การประเมินผล

การประเมินผลการดำเนินงานตาม IS KIDS Model ใช้การประเมินแบบรอบด้าน (Multi-Level Evaluation) เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และสถานศึกษา โดยกำหนดตัวชี้วัดและเครื่องมือประเมิน ดังนี้

1. ระดับเด็กปฐมวัย (Student Evaluation)

ประเมินพัฒนาการและสมรรถนะของเด็กตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

ตัวชี้วัด

- พัฒนาการด้านร่างกาย
- พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
- พัฒนาการด้านสังคม
- พัฒนาการด้านสติปัญญา
- ทักษะการสังเกต การตั้งคำถาม การสืบค้น
- ทักษะการคิด การสื่อสาร และการแก้ปัญหา
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามวัย

เครื่องมือ

- แบบประเมินพัฒนาการเด็ก
- แบบสังเกตพฤติกรรม
- แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)
- ชิ้นงานและผลงานของเด็ก

2. ระดับครู (Teacher Evaluation)

ประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม IS KIDS Model

ตัวชี้วัด

- ความสามารถในการออกแบบกิจกรรม Active Learning
- การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น
- การส่งเสริมกระบวนการคิดและการเรียนรู้แบบสืบเสาะ
- การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
- การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมใน PLC

เครื่องมือ

- แบบนิเทศชั้นเรียน
- แบบประเมินการจัดประสบการณ์
- แบบบันทึก PLC

- แบบประเมินสมรรถนะครู

3. ระดับผู้ปกครอง (Parent Evaluation)

ประเมินการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ตัวชี้วัด

- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
- การสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน
- ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของสถานศึกษา

เครื่องมือ

- แบบสอบถามความพึงพอใจ
- แบบประเมินการมีส่วนร่วม
- การสัมภาษณ์และการสะท้อนผล

4. ระดับสถานศึกษา (School Evaluation)

ประเมินคุณภาพและความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

ตัวชี้วัด

- ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- ผลการประเมินคุณภาพภายใน (SAR)
- ผลการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.)
- ระดับคุณภาพการบริหารและการจัดการ
- ระดับคุณภาพการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
- ความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

เครื่องมือ

- รายงานการประเมินตนเอง (SAR)
- รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก
- รายงานผลการนิเทศภายใน
- รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลการประเมินจากทั้ง 4 ระดับจะถูกนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสะท้อนผลผ่านกระบวนการ PLC และวงจร PDCA เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการดำเนินงานตาม IS KIDS Model อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง
2. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกระบวนการ IS
3. มีระบบนิเทศ ติดตาม และ PLC ที่เข้มแข็ง
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
5. มีสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

6. มีการบูรณาการ IS KIDS Model ไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
7. มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและเครือข่ายทางการศึกษา